

Tekst 1. Izabella Anna Zaremba Tajemnice dobrej rozmowy

Każdy z nas zapewne doświadczył, jak różne mogą być rozmowy. Po niektórych z nich czujemy się lepsi, mądrzejsi, piękniejsi, aktywniejsi, naładowani dobrą energią, po innych znużeni, osłabieni, pomniejszeni, jałowi. Niestety, choć jako ludzie jesteśmy obdarzeni darem mowy i umiejętnością porozumiewania się, nie zawsze umiemy to robić. Wiele rozmów jest tylko wymianą informacji: „wrócę później”, „wyrzuć śmieci”, „ścisz telewizor”, „odrób lekcje”, „kup pieczywo”, „wyjdź wreszcie z tej łazienki”, „załóż sweter” i tak oczywiście można by w nieskończoność, ale nawet jeśli druga strona coś odpowiada – trudno nazwać to rozmową. Jakąś formą rozmowy jest rytualna wymiana uprzejmości i nowinek typu „co słychać”, a także plotkowanie, marudzenie i narzekanie. Nawet jeśli jesteśmy pozornie ożywieni w tym typie rozmowy, to rezultatem takich banalnych konwersacji jest zazwyczaj znużenie, rozdrażnienie, irytacja. Banalne konwersacje są najczęściej po to, aby zagłuszyć własny niepokój, podtrzymać byle jaki kontakt z innymi ludźmi, a najczęściej pozory takiego kontaktu. Tego typu rozmowy służą temu, by nie mówić nic istotnego. Formę rozmów o tak zwanych poważnych sprawach, traktowaną jako niebanalny rodzaj konwersacji, nazywamy dyskusją. I chociaż naiwnie niemal zawsze oczekujemy, by miała ona konstruktywny charakter, bardzo rzadko udaje się to nam w praktyce osiągnąć. Na szczęście istnieje jeszcze trzeci typ rozmów, w niektórych kręgach społecznych prawie nieznanym, który nazywa się dialogiem. Dialog można by określić najkrócej jako porozumienie się ludzi autentycznie słuchających z ludźmi autentycznie mówiącymi. Dialog jest w swej istocie wspólnym poszukiwaniem pełniejszego rozumienia. Zmierza do wzbogacenia możliwości i pogłębia więzi między rozmawiającymi. Dialog jest współpracą. Dyskusja jest rywalizacją, gdyż uczestnicy przeciwstawiają sobie racje i argumenty, by wykazać, że druga strona jest w błędzie. Celem dyskusji jest wygrana jednej ze stron. Podczas dialogu jeden słucha drugiego, aby zrozumieć i próbować osiągnąć porozumienie. Tymczasem podczas dyskusji jeden słucha drugiego, by wyłapać słabe punkty i przeciwstawić im własne racje. Ważne jest, że dialog wyzwala refleksję nad własnym stanowiskiem, a dyskusja wyzwala przede wszystkim krytykę argumentów przeciwnika. Piękne jest to, że dialog wspiera postawę otwartego umysłu i gotowość przyznania, że jest się w błędzie, a nawet gotowość do zmiany stanowiska. Dyskusja wspiera postawę zamkniętego umysłu. Dialog zachęca, by na pewien czas „zawiesić” własne przekonania, dyskusja każe w nie twardo wierzyć. W dialogu szukamy zgodności, w dyskusji różnic. W dyskusji często lekceważy się innych, ośmiesza, krytykuje, ocenia. Dialog natomiast zakłada, że wiele osób ma dostęp do różnych fragmentów wiedzy i doświadczenia. Oczywiście trudno sobie wyobrazić funkcjonowanie bez tych wszystkich form słownego komunikowania się między ludźmi. Potrzebne są rozmowy banalne, potrzebne są dyskusje, potrzebny jest dialog. Problem polega na tym, w jakich proporcjach wykorzystujemy te wszystkie formy werbalnej komunikacji. Osobiście uważam, że życie, które toczy się przy akompaniamencie tylko banalnej konwersacji, jest nietwórcze, smutne, powiem więcej, szkodliwe dla ciała i psychiki. Życie w ogniu nieustających polemik jest dobre dla fazy ugruntowania przekonań i poglądów i umiejętności bronięcia ich.

Bez przejścia przez fazę dyskusji w jakimś okresie życia trudno przejść do prawdziwego dialogu. A dialog jest dojrzałością. Umiejętnością rozumienia, że choć umiemy odpowiedzieć sobie na pewne pytania, niektóre z nich zawsze będą rzeczywistością otwartą, która domaga się stałego i wnikliwego pogłębiania i prób rozumienia. A także, że świat ludzki jest światem relacji, związków z innymi, co nadaje naszemu życiu znaczenie i sens.

Na podstawie: Izabella Anna Zaremba, Tajemnice dobrej rozmowy, psychologia.net.pl

Zadanie 1. (0–2) Uzupełnij poniższy tekst w taki sposób, aby stanowił streszczenie fragmentu Tajemnice dobrej rozmowy Izabelli Anny Zaremby. Tematem tekstu Izabelli Anny Zaremby jest

Autorka skupia się na

i dowodzi, że

Zadanie 2. (0–1) Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. Autorka tekstu

- A. uważa, że dialog jest najbardziej pożądaną formą przekazania informacji.
- B. proponuje, aby zawsze przekonywać o słuszności swoich racji
- C. dowodzi, że banalne konwersacje są niepotrzebne.
- D. wyjaśnia, na czym polega pełne porozumienie.

Zadanie 3. (0–1) Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Dyskusja jako forma rozmowy o poważnych sprawach ma zawsze konstruktywny charakter. **P F**
Dialog jest formą rozmowy występującą powszechnie we wszystkich kręgach społecznych. **P F**

Zadanie 4. (0–2)

4.1. Wyjaśnij, jaką funkcję pełni sformułowanie każdy z nas w pierwszym akapicie tekstu Izabelli Anny Zaremby.

4.2. Podaj przykład innego zabiegu językowego, który pełni w tekście Tajemnice dobrej rozmowy tę samą funkcję co sformułowanie każdy z nas.

.....

Zadanie 5. (0–1) Na podstawie tekstu Izabelli Anny Zaremby sformułuj trzy zasady dobrego dialogu.

1.

2.

3.

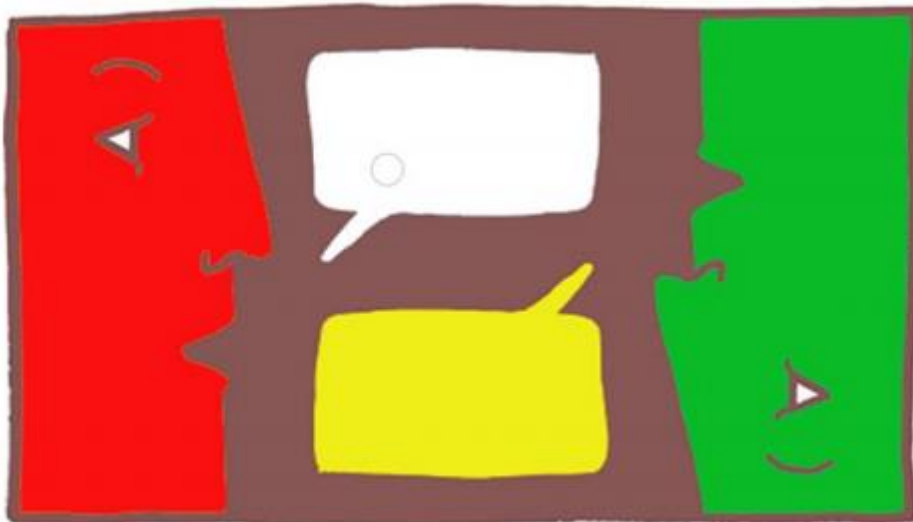
Zadanie 6. (0–1) Uzupełnij tabelę. Wypisz z tekstu Tajemnice dobrej rozmowy po jednym przykładzie użycia cudzysłowu w podanych funkcjach.

6.1 Cudzysłów jako znak cytowania, przytoczenia.

6.2 Cudzysłów służący do wyodrębnienia w tekście wyrazu o znaczeniu przenośnym.

Zadanie 7. (0–2)

Obejrzyj zamieszczony poniżej rysunek, a następnie wykonaj zadanie. <https://wroclaw.dlastudenta.pl>
Czy przedstawiony rysunek ilustruje sytuację dyskusji czy dialogu? Uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do wybranego elementu graficznego na rysunku oraz tekstu Izabelli Anny Zaremby.

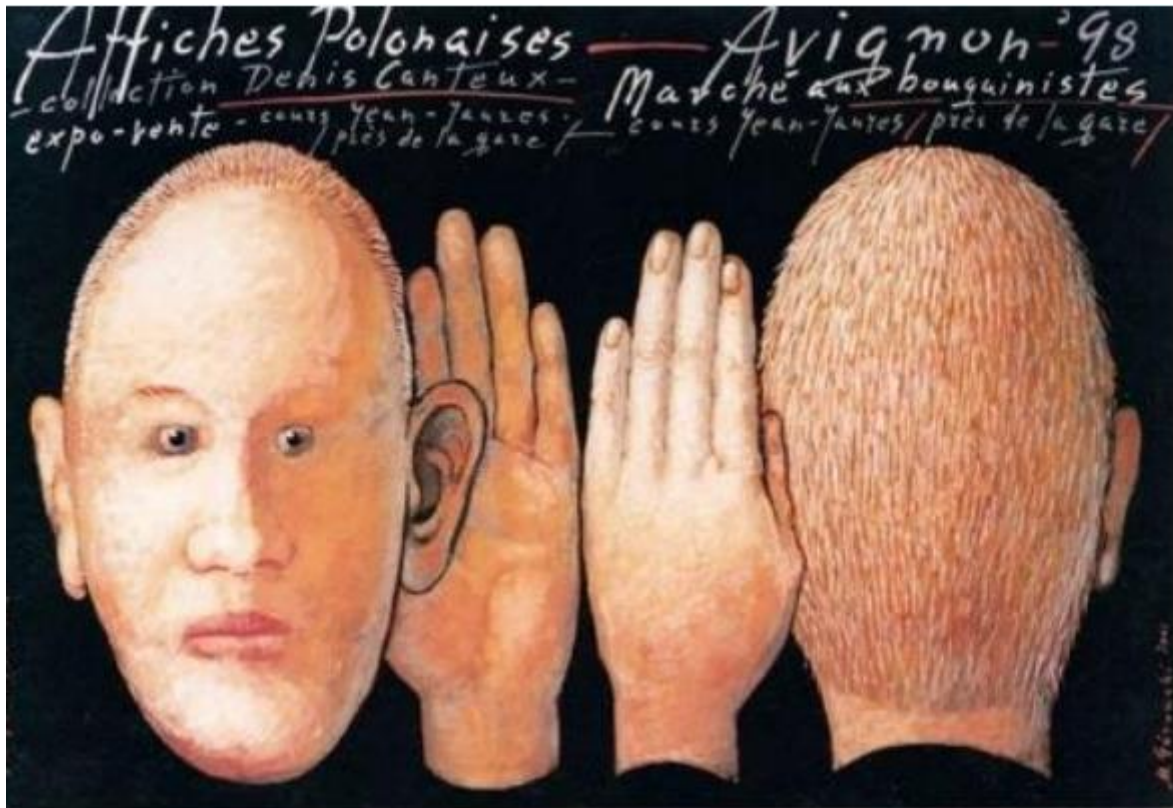

<https://wroclaw.dlastudenta.pl>

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 8. (0–2)

Obejrzyj zamieszczony poniżej plakat Mieczysława Góreckiego, a następnie wykonaj zadanie.

<https://cracowpostergallery.com>

Czy przedstawione na plakacie postaci wyrażają – Twoim zdaniem – gotowość do podjęcia dialogu? Uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do wybranego elementu graficznego na plakacie oraz tekstu Izabelli Anny Zaremby.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....